

Με ἐρωτᾷς εἰς τὴν ἐπιστολὴν σου τὸν σκοπὸν τοῦ Μάρκου Μπότζαρη, ὅπου ἐκινήθη κατὰ τοῦ Σκόνδρα· ὁ σκοπὸς τοῦ δὲν ὑπάρχει παραμικρὰ ἀμφιβολία ὅτι ἦτο πρὸς ὄφελος τῶν Ἑλλήνων καὶ πρὸς βλάβην τῶν Τούρκων καὶ αὐξήσιν τῆς ὑπολήψεως τοῦ Μάρκου καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ· ἀλλ' ἦτο καὶ τὸ ἀκόλουθον αἴτιον, ὅπου ἐπαύξησε τὸν ζῆλόν του καὶ ἐτάχυνε τὸ κίνημά του. Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Γ. Βαρνακιώτου, ὅστις ἦτο στρατηγὸς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος, οἱ δὲ ἄλλοι ὀπλαρχηγοὶ ὅλοι χιλιάρχοι ἀπὸ τὰ 1821 καὶ τὰ 1823, ἐνεργεῖα τοῦ Μαυροκορδάτου ἐδιωρίσθη στρατηγὸς τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος ὁ Μάρκος μόνον καὶ οἱ ἄλλοι ἔμειναν ὡς ἦταν χιλιάρχοι. Προσβληθέντες εἰς τὸ φιλότιμον συνενότηθησαν καὶ ἐκλεξάν ἓναν ἐξ αὐτῶν· τοῦ ἔδωσαν πληρεξουσιότητα καὶ ἀναφορὰν τῶν καὶ ἐπῆγεν εἰς τὴν ἐν Ἀστρεὶ συνέλευσιν· αὐτὸς ὁ ἀπεσταλμένος ἦταν ὁ νῦν ἀντιστράτηγος Ἰωάννης Ράγκος, ὅστις πηγαينάμενος εἰς τὴν συνέλευσιν ἐνήργησε παραστάνων τὰ δικαιώματα τῶν ὄλων καὶ ἡ κυβέρνησις ἢ ἡ συνέλευσις ἔκαμε στρατηγὸς ὅλους τοὺς χιλιάρχους τῆς Δυτικῆς Ἑλλάδος. Μαθὼν τοῦτο ὁ Μάρκος ὅτι ἦλθαν τὰ διπλώματα καὶ τῶν ἄλλων καὶ ἔγειναν στρατηγοί, τρόπον τινὰ ἐδυσχερестήθη θεωρῶν ἑαυτὸν ἰκανώτερον τῶν ἄλλων καὶ ἐκφράσθη τοιοῦτοτρόπως: «Ἡ κυβέρνησις ἔχει χαρτὶ καὶ μελάνι νὰ κάμῃ στρατηγὸς ὅσους θέλει, πλὴν τὰς ἀληθεῖς στρατηγίας τὰς μοιράζει ἐκεῖνος, ὅπου ἔρχεται ἀπὸ ἀπάνω, δηλαδὴ ὁ Σκόνδρας· καὶ ὅποιος εἶνε ἄξιος διὰ στρατηγὸς ἐκεῖ θὰ φανῇ.» Καὶ οὕτως ἐκστράτευσεν. Αὕτη ἡ φήμη ἐκυκλοφοροῦσεν, ὅταν ἦλθον εἰς τὴν Ἑλλάδα· ἡ ψευδὴς ἢ ἀληθὴς δὲν γνωρίζω.»

Καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἀνέκδοτα ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα τοῦ ἀγωνιστοῦ Γεωργίου Χρήστου Βουλπιώτου, περὶ ὧν ῥηθῇσονται καὶ τινὰ πλείω, ἵνα δῇλον γένηται ὅτι καὶ ταῦτα οὐ σμικρὸν συμβάλλονται εἰς ἐπαινόρωσιν ἄλλων τε τινῶν τῆς νεωτέρας ἡμῶν ἱστορίας καὶ μάλιστα τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἥρωϊκὴν θυσίαν τοῦ Μάρκου Βότσαρη, ἧς πολλὰ ἄλλοι ἄλλως ποικίλλουσιν.

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ ΑΡΓΥΡΟΥΝ ΝΟΜΙΣΜΑ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ

Ἐν συνεδρίᾳ τακτικῇ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τοῦ Φιλολογ. Συλλόγου Παρνασσοῦ ὁ κ. Ἀλ. Μελετόπουλος ἀνέ-

γνω τὴν ἐξῆς πραγματείαν περὶ ἀνεκδότου νομίσματος τῆς Ἐπιδαύρου:

Πλησίον τῆς ἀρχαίας πόλεως Ἐπιδαύρου, τῆς κειμένης ἀπέναντι τῆς νήσου Αἰγίνης, ἐξετείνεται ἐν τῷ μέσῳ γραφικῶν τάτων ὁρέων τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἄλσος. Πανταχόθεν συνέρρουν εἰς τὴν γῆν τῶν Ἐπιδαυρίων, ὅπως προσφέρωσιν ἀφ' ἐνὸς θυσίας τῷ θεῷ, τοῦ ὁποῦ ἡ θεραπευτικὴ δύναμις ἦτο γνωστὴ καθ' ἅπαντα τὸν τότε κόσμον καὶ θαυμάσωσιν ἀφ' ἐτέρου τὰ ἔργα τῶν περιφήμων διδασκάλων τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας.

Ἐν τῷ μεγαλοπρεπεῖ ναῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἵστατο τὸ χρυσελεφάντινον ἄγαλμα τοῦ θεοῦ, ἔργον τοῦ Θρασυμήδους Ἀριγνώτου· παρίστατο δὲ ὁ θεὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου «κρατῶν βακτηρίαν, τὴν δὲ ἐτέραν τῶν χειρῶν ὑπὲρ κεφαλῆς ἔχει τοῦ δράκοντος, καὶ οἱ καὶ κύων παρακατακείμενος πεποιήται» κατὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ Πausanίου, (Κορινθιακά, Βιβλ. 2, σελ. 164). Παρὰ τὸν ναὸν ὑπῆρχεν οἶκημα περιφερές, Θόλος καλούμενον, τοῦ ὁποῦ ὁ σκοπὸς δὲν ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν συγγραφέων καὶ θεάτρον θεᾶς ἄξιον τοῦ Πολυκλείτου, δυνάμενον νὰ περιλάβῃ ὑπὲρ τὰς δώδεκα χιλιάδας ἀκροατῶν, Ναοὶ Ὑγείας, Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος, ἀγάλματα, κρῆναι, στήλαι ἀναγράφουσαι φωνῇ τῇ Δωρίδι τὰ ὀνόματα τῶν ἀσθενῶν, τὰ νοσήματα καὶ τὸν τρόπον τῆς θεραπείας αὐτῶν καὶ παντὸς εἶδους οἰκήματα ἐκόσμου τὸ ἱερόν τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἄλσος. Τέλος ἡ ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἀναβίβασις τῶν σπουδαιοτέρων δραμάτων τῆς ἀρχαίας ποιήσεως καὶ ἡ τέλεισις ἀγώνων πρὸς τιμὴν τοῦ Θεοῦ, τὰ Ἀσκληπιεῖα, ἔδιδον ζῶν καὶ κίνησιν εἰς τὴν ἔρημον νῦν γῆν, ἔνθα, πλὴν τοῦ θεάτρου, εἰρείπια παρελθούσης δόξης συναντᾷ ὁ ποὺς τοῦ περιηγητοῦ.

Τὰ νομίσματα τῆς πόλεως Ἐπιδαύρου καὶ ἰδίως τὰ ἀργυρᾶ σπανίως εὐρίσκονται, διότι ἡ σειρὰ αὕτη δὲν εἶναι ἐκ τῶν πλουσιῶν, φέρουσι δὲ τὸν Ἀσκληπιόν, τὴν Ὑγείαν, τὸν Ἀπόλλωνα καὶ τὰ ἱερὰ αὐτῶν σύμβολα.

Ἐν τῇ ἐμῇ συλλογῇ κεῖνται τὰ ἐξῆς ἀργυρᾶ νομίσματα τῆς Ἐπιδαύρου ἀρίστης διατηρήσεως.

1. Κεφαλὴ δαφνοστεφῆς Ἀσκληπιοῦ πρὸς δεξιὰ.

Ὅπ. Ἀσκληπιὸς καθήμενος ἐπὶ θρόνου κρατεῖ ἀριστερᾷ χειρὶ ῥάβδον, τὴν δεξιὰν δ' ἐκτείνει ὑπὲρ ἄνω τῆς κεφαλῆς τοῦ πρὸ τῶν ποδῶν τοῦ δράκοντος· κάτωθεν τοῦ θρόνου κύων καὶ ἐν τῷ πεδίῳ τὸ γράμμα Ε. ΑΡ. 5. Γραμμ. 5,51.

2. Κεφαλὴ δαφνοστεφῆς Ἀπόλλωνος πρὸς δεξιὰ ἐντὸς κύκλου ἐκ σφαιριδίων.

Ὅπ. Ἀσκληπιὸς καθήμενος ὡς ἔνω, πλὴν κάτωθεν τοῦ θρόνου τὰ γράμματα ΘΕ. Τὸ ὅλον ἐντὸς κύκλου ἐκ σφαιριδίων. ΑΡ. 5. Γραμμ. 4,35.

3. Ὅμοιος τύπος.

ΑΡ. 5. Γραμμ. 4,455.

4. Κεφαλὴ δαφνοστεφῆς Ἀσκληπιοῦ πρὸς ἀριστερά· ὅπιοθεν τῆς κεφαλῆς ἐν τῷ πεδίῳ τὸ γράμμα Ε.